

Deres referanse:

Vår referanse

Hamar, 1.sep 2023

Innspill til regjeringens arbeid med å øke FoU i næringslivet

Hva muliggjør / begrenser næringslivets investering i forskning og utvikling i Norge? Som kjent er det store regionale og bransjemessige forskjeller når det gjelder hvor FoU intensivt næringslivet i en region/fylke er. Dette skyldes mange forhold, som f.eks:

- Næringsstruktur
- Hvorvidt en leverer til et hjemmemarked eller eksport
- Konkurransesituasjonen
- Befolkningens utdanningsnivå
- Tilgang til FoU- miljøer
- Innretning av FoU -programmer
- Kriterier, inkludert finansieringsmodell
- Kostnader for deltakelse i FoU programmer/prosjekter
- Kultur for læring, samarbeide og nettverksbygging

Det er viktig at FoUi ikke blir et mål i seg selv, men et reelt verktøy for å styrke og bygge opp under de ulike regionenes profil. FoUi-arbeidet må derfor innrettes ulikt fra region til region. Arbeidet med FoUi må skje innenfor en helhetlig ramme, der man tar utgangspunkt i regionale fortrinn og strategiske satsinger. Godt samarbeid mellom det regionale næringslivet, offentlig forvaltning, academia og virkemiddelapparatet er sentralt for å lykkes med forskningsbasert verdiskaping og utvikling.

Behovet for omstilling og nyskaping i næringslivet er økende som følge av globalisering og for et fylke som Innlandet, en relativt stor andel av sysselsettingen i næringer som viser en nedadgående sysselsettingsutvikling.

FoUi-arbeidet må derfor innrettes ulikt fra region til region. Godt samarbeid mellom det regionale næringslivet, offentlig forvaltning, academia og virkemiddelapparatet er sentralt for å lykkes med forskningsbasert verdiskaping og utvikling.

Etter at Regionale forskningsfond ble opprettet i 2010, har FoU relatert aktivitet vært

økende, både kvalitet og antall søknader har økt betydelig. RFF har også som formål å styrke forskningsevnen i regionen gjennom mobilisering og finansiering av forskningsprosjekter. En av de store utfordringene til økt FoU aktivitet er mobilisering. I denne sammenheng har FORREGION stor betydning. Dette lavterskel tilbudet bidrar sterkt til at flere bedrifter kan nyttiggjøre seg kvalifiseringsstøtte i RFF. Kvalifiseringsstøtte er viktig for å kvalifisere prosjekter og søkere til nasjonale og internasjonale FoU-prosjekter. Mens FORREGION kan betraktes som det første trinnet i virkemiddeltrappa, er RFF trinn nummer to og tre med henholdsvis kvalifiseringsstøtte og hovedprosjekter.

Hvordan treffer dagens rammebetingelser og virkemidler ambisjonen om å øke FoU i næringslivet?

Når en ser på hvor stor andel av FoU-midlene som tildeles de fire gamle universitetsbyene kan en stille spørsmål om hvor godt det treffer. Det er naturlig at en stor del går dit fordi de store og tunge forskningsmiljøene er lokalisert der, men det hadde vært fornuftig at en større andel hadde kommet regionene til gode. Et annet element er at mange av utlysningene er veldig spissa mot bestemte næringer. Det gjør at regionalt næringsliv har reduserte muligheter til å nyttiggjøre seg ordningene. Ved å styrke RFF og opprettholder FORREGION vil en ha større mulighet til å bruke FoU som et viktig virkemiddel for innovasjon og økt verdiskaping i alle regioner. Mobilisering og utlysninger basert på en regions fortrinn og strategiske satsinger lykkes best hvis det stes regionalt. Ovennevnte virkemidler treffer godt i den sammenheng.

Hvilket behov for kompetanse har næringslivet for å øke strategisk bruk av forskning og utvikling? Og hva slags kompetanse trenger forskere for å styrke samarbeidet med næringslivet?

Næringslivet må både bli kjent med de forskjellige mulighetene som er på FoU-området og settes i stand til å nyttiggjøre seg dette. Hele virkemiddelkjeden har et ansvar for dette. Kommunene må ha veiledningskompetanse, innovasjonsselskap må både mobilisere og kunne bidra i søknadsprosessen osv. FORREGION prosjektet med kompetansemeglere er et svært godt virkemiddel for å øke kompetanse i næringslivet.

Forskningsmiljøene må bli flinkere til å tilby forskning på bedriftenes premisser. Det må være bedriftene som definerer hva det skal forskes på og ikke FoU-miljøene. Bedriftene må oppleve nytte av FoU-aktiviteter. En større andel av Forskningsmidlene

bør dreies over mot næringsbasert forskning og en må øke insitamentet for FOU-miljøene for å drive denne type forskning.